

w Łodzi) przedstawił historię Muzeum i zbiorów sztuki nowoczesnej sytuując ją w kontekście odrębnej historii polskiej awangardy i miasta Łodzi oraz wskazał na rolę ekspozycji sztuki nowoczesnej jako instrumentu krytycznego w sferze decyzji i kształtowania obrazu sztuki. Andrzej Turowski omówił dzieje muzealnictwa konstruktywistycznego w Rosji w okresie Rewolucji Październikowej, natomiast Janusz Zagrodzki (Muzeum Sztuki w Łodzi) naświetlił sylwetkę Katarzyny Kobro, której dzieła stanowią trzon zbiorów muzealnych w Łodzi, a jej teoria artystyczna — kompozycja przestrzeni — była oryginalnym wkładem polskim w rozwój awangardy światowej lat dwudziestych. Po referatach Ryszard Stanisławski oprowadził uczestników konferencji po ekspozycji muzealnej oraz pokazał przygotowaną specjalnie z tej okazji wystawę polskich konstruktywistów J. Brzeskiego i J. Podsadeckiego. Następnie odbyła się projekcja wersji angielskiej dwuczęściowego filmu dokumentalnego *Konstruktywizm polski* (reż. Ryszard Waśko). Po projekcji konferencja została oficjalnie zamknięta.

W trakcie konferencji uzgodniono potrzebę organizowania w przyszłości podobnych spotkań poświęconych także innym zagadnieniom sztuki współczesnej. Materiały konferencji zostaną opublikowane w języku francuskim przez wydawnictwo L'Age D'Homme w Lozannie.

Andrzej Turowski

WALTER BENJAMIN NAUCE O SZTUCE. W CZTERDZIESTOLECIE ŚMIERCI

W dniach 20 i 21 marca 1981 roku odbyło się, zorganizowane przez Zakład Historii Sztuki Nowożytnej i Nowoczesnej Instytutu Historii Sztuki UAM, seminarium pt. „Walter Benjamin nauczony o sztuce. W czterdziestolecie śmierci”. Wygłoszono następujące referaty: Czesław Karolak: Stan badań nad twórczością Waltera Benjamina; Sándor Radnóti: „Verehrtes Publikum, los, such Dir selbst Schluss”; Karol Sauerland: Benjaminowska rewizja dotychczasowego materialistycznego widzenia dziejów; Hubert Orłowski: Benjaminowska „estetyzacja wojny (resp. polityki)” a współczesne badania nad kulturą; Urszula Czartoryska: Ku pobenjaminowskiemu analizom fotografii; Marek Hendrykowski: Walter Benjamin jako teoretyk filmu; Konstanty Kalinowski: Benjamin — badacz pejzażu miejskiego; Wojciech Suchocki: Nowość jako wartość u Benjamina a problem awangardy. W dyskusji obok referentów głos zabierali: Adam Labuda, Sergiusz Michalski, Andrzej Turowski.

Inicjatywa seminarium zrodziła się w Instytucie w kontekście szerszej refleksji nad stanem przyswojenia naszej kulturze najważniejszych choćby fragmentów dziedzictwa dyscypliny, nad stanem jej tradycji, koniecznością ponownego odczytania myśli wielu badaczy, uzupełnienia braków. Toteż podstawowym jego celem było wprowadzenie myśli Benjaminowskiej w pole widzenia polskiej nauki o sztuce. Pierwszym krokiem do przyswojenia jej kulturze polskiej było wydanie przez Huberta Orłowskiego niezbyt obszernego, ale znaczącego wyboru jego pism, pt. *Twórca jako wytwórca*. Obecność jej w polskiej humanistyce trzeba uznać za zdecydowanie nieproporcjonalną do jej miejsca w myśli współczesnej, a przede wszystkim wobec charakterystycznego dla niej wyjątkowo silnego działania inspirującego. O ile jednak w niektórych dyscyplinach pojawia się świadomość jej wagi